

del af Kommunens Behoere, ingenlunde tages alene Mænd, som høre til de Høistbestede, men meget ofte ogsaa vælges Mænd, som kun ere berettigede til at deltage i de almindelige Valg, saa at der i Virkeligheden ikke er nogen saadan Udskillelse tilstede, som i Theorien kan fremstilles efter Lovgivningen. Det er dernæst gjort gjældende fra Udvalgets Flertals Side, at det, der maatte være det afgjørende i disse Anliggender, ikke var den finantzielle Side af Sagen, men derimod den mere ideelle Side. Nu tror jeg dog imidlertid, at det, hvorledes man end dømmer om disse Forhold, ikke lader sig bortræffere, at den finantzielle Side af Sagen har sin store Betydning. Det kan ikke være ligegyldigt for dem, der skulle udrede Broderparten af Midlerne til Kommunens Fornødenheder, hvortil disse Midler blive anvendte, og ei heller, paa hvilken Maade de blive tilveiebragte. Men se vi endelig hen til, at det ikke blot er Midlerne til de kommunale Fornødenheder, som Sogneraadet har at bringe tilveie, men at det nu ogsaa ved Indkomstskatteloven er paalagt Sogneraadet at ligne Statskatter, og at Lovgivningen for denne Beskatning er saaledes, at Folk med smaa Indtægter ere aldeles fritagne for at svare nogen Skat, saa forekommer det mig og er det forekommet Udvalgets Mindretal, at det vilde være i høieste Grad vigtigt at vedtage saadanne Valgbestemmelser, som kunde gjøre det muligt, at Flertallet af den Forsamling, som skulde ligne disse Skatter, bestod af Mænd, som ikke selv skulde bidrage nogensomhelst Del af dem. Det er Noget, som har havt en meget stor Indflydelse paa Mindretallets Stilling til Sagen. Men vil man nu se bort fra den finantzielle Side og lade Udvalgets Flertal have Ret i, at det ikke er den væsentlige Del af Sagen, men at derimod den ideelle Side, som Udvalgets Flertal har fremstillet, maa have Fortrinet, og man da spørger sig selv: Hvad tjener de kommunale Institutioner bedst? Ere Fattigvæsenet, Skolevæsenet, Veivæsenet og de øvrige kommunale Anliggender bedre tjente med at blive bestyrede af de mindre end af de større Besiddere? — thi man maa naturligvis gaa ud fra, at, naar man giver dem Ret til at be-

sætte Flertallet af Pladserne i Sogneraadet, kan det ogsaa blive Tilfældet, at de gjøre det, om ikke alle Steder, saa dog nogle Steder —, saa er det for det Første ganske vist, at den mindre bemidlede Del af Befolkningen i Kommunerne er ligesaameget interesseret i Skolevæsenets heldige Fremgang som den mere bemidlede Del, at den mindre bemidlede Mand er ligesaa interesseret i, at hans Børn blive godt underviste, som den bedre bemidlede Mand, men det er ikke desto mindre en Kjendsgjerning, at der ikke er den samme Interesse blandt de mindre Bemidlede, som der er blandt de mere Bemidlede, for Skolevæsenets Fremgang. Det ligger saa temmelig i Forholdets Natur, det er Noget, der følger næsten med Nødvendighed, at det maa være saaledes; thi den, der ifølge sin Livsstilling er nødt til at anvende hver Time af den Tid, som han kan arbejde i, for at erhverve det daglige Brød, kan ikke have den samme Tver for at fremme saadanne Diemed som Oplysningens Fremme som den, der har Raad til at anvende Noget af sin Tid og Noget af sine Kræfter paa den mere ideelle Side af Livet. Se vi hen til Fattigvæsenet, tror man saa, at de Fattige vilde være bedre tjente med at faa en Sognebestyrelse, hvis Flertal stod dem nærmere i Livsstilling, end at have en Sognebestyrelse, hvis Flertal staar dem noget fjernere? Min Erfaring gaar ikke ud paa, at de vilde være bedre tjente dermed. Dersom man nogetsteds skal høre udtale Misfornøielse med, at der gives for Meget til de Fattige i Fattigunderstøttelse, saa træffer man oftest paa saadanne Udtalelser i de Samfundskredse, der staa de Fattige nærmest; man træffer mindre hyppigt saadanne Udtalelser i de Kredse, som egentlig udrede Fattigbidragene. Se vi dernæst hen til Veivæsenet, saa er det jo ganske vist, at man ogsaa kan sige, at enhver af Kommunens Behoere er lige interesseret i, at Veiene ere holdte i god Stand; men det lader sig paa den anden Side dog ikke benegte, at den, der har Heste og Vogn, og som skal levere disse Redskaber haade til at befordre sig selv og sine Ting med og til at befordre deres Ting med, som ikke have Heste og Vogn, er mere interesseret i, at Veiene til enhver Tid ere gode, end de, der